

Berner-konsernin toimittajia ja yhteistyökumppaneita koskevat eettiset toimintaohjeet

Korkean liiketoimintaetiikan ylläpitäminen ja kestävä kehityksen edistäminen on Berner-konsernissa kaiken toiminnan lähtökohta. Haluamme toimia oikein ja vastuullisesti, niin että pystymme säilyttämään kaikkien sidosryhmiemme luottamuksen meihin.

Haluamme varmistua myös siitä, että tuotteiden ja palveluiden toimittajamme ja yhteistyökumppanimme (tästä eteenpäin "Toimittaja") toimivat omassa toiminnassaan ja hankintaketjussaan eettisesti ja kestävä kehitystä edistäen.

Näiden eettisten toimintaohjeidemme periaatteissa olemme määrittäneet ne vähimmäisvaatimukset, joita toimittajiemme tulee omassa toiminnassaan ja hankintaketjussaan noudattaa kaiken soveltuvan lainsäädännön ja soveltuvien kansainvälisten standardien lisäksi. Toimittajan on varmistettava, että myös heidän alihankkijansa ja muut toimitusketjun osapuolet noudattavat näitä periaatteita ja standardeja.

Berner on globaalien hankintaketjujen vastuullisuuden varmistamiseen ja kehittämiseen tähtäävän amfori Business Social Compliance Initiativen (amfori BSCI) jäsen, ja tämä eettinen toimintaohje pohjautuu amfori BSCI:n laatimiin eettisiin periaatteisiin.

1. Lainmukaisuus

Toimittajien on noudatettava kaikkea soveltuvaa lainsäädäntöä. E erityisen merkityksellisiä ovat lait liittyen työntekijöiden asemaan, työturvallisuuteen, tasa-arvoon, syrjimättömyyteen, tietosuojaan ja yksityisyydensuojaan, lahjontaan ja korruptioon, kilpailuun, ympäristön suojeluun ja tuoteturvallisuuteen.

2. Tuoteturvallisuus

Toimittajan täytyy varmistaa kaikkien tuotteiden tuoteturvallisuus. Toimittaja on velvollinen varmistamaan, että tuotteet ja palvelut noudattavat soveltuvia lakeja ja ovat yhteensopivia lain vaatimusten kanssa.

3. Ihmisoikeudet

Toimittajan täytyy kunnioittaa ja noudattaa kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia, ja toteuttaa ihmisoikeuksia käytännössä. Toimittaja on velvollinen luomaan prosessit ja toimintamallit varmistaakseen, että ihmisoikeuksia kunnioitetaan.

Toimittajan täytyy noudattaa soveltuvaa kansainvälistä suositusta, kuten YK:n Global Compactin kymmentä periaatetta, Kansainvälisen työjärjestön (ILO) määrittämiä työelämän perusperiaatteita ja perusoikeuksia, Yleismaailmallista Ihmisoikeusjulistusta, YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevia ohjaavia periaatteita sekä OECD:n ohjeita monikansallisille yhtiöille, kun kansalliset lait eivät ole yhteensopivia kansainvälisten ihmisoikeuksien kanssa.

4. Syrjimättömyys

Toimittajan tulee kohdella kaikkia työntekijöitään tasa-arvoisesti ja kunnioituksella. Emme suvaitse syrjintää missään muodossa esimerkiksi sukupuoleen, ikään, uskontoon, rotuun, sosiaaliseen taustaan, vammaan, etniseen tai kansalliseen alkuperään, ammattiliiton jäsenyyteen, poliittiseen suuntautumiseen tai mielipiteeseen, seksuaaliseen suuntautumiseen, sairauteen tai mihinkään muuhun syrjintään johtavaan tekijään liittyen.

Emme suvaitse myöskään minkäänlaista väkivaltaa, uhkauksia, epäinhimillistä tai halventavaa kohtelua, alistamista, seksuaalista tai mitään muuta häirintää. Toimittajan on tarjottava työntekijöilleen mahdollisuus raportoida häirinnästä ja syrjinnästä ilman pelkoa negatiivisista seurauksista.

5. Työoikeudet

Toimittaja on velvollinen noudattamaan kansallista lakia sekä kunnioittamaan kaikkia kansainvälisesti hyväksytyjä työoikeuksia Kansainvälisen työjärjestön keskeisten sopimusten ja YK:n Global Compactin periaatteiden mukaisesti. Toimittajan täytyy noudattaa soveltuvaa kansainvälistä lakia, kun kansalliset lait eivät ole yhteensopivia kansainvälisen lain kanssa.

Toimittaja on velvollinen kohtelemaan työntekijöitään reilusti, yhdenmukaisesti ja kunnioituksella. Toimittajan tulee kunnioittaa kaikkien työntekijöiden arvoa sekä heidän terveyttään, turvallisuuttaan, yksityisyydensuojaansa, uskonnonvapauttaan ja omatuntoaan. Toimittajan tulisi tarjota kunnolliset ja tarvittaessa joustavat työolot työntekijöilleen. Lisäksi toimittajan tulisi tarjota tasa-arvoista kohtelua ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia työntekijöilleen rekrytoinnin ja työsuhteen aikana.

Kaiken työntekijöiden suorittaman työn on perustuttava dokumentoituihin työsuhteisiin, jotka eivät tee työntekijöistä sosiaalisesti, taloudellisesti tai muuten haavoittuvaisia. Toimittajan tulee ensisijaisesti tarjota vakituista työsuhdetta, ellei osa-aikaiselle tai määräaikaiselle työsuhteelle ole erillistä perustetta, kuten kausityö. Toimittaja ei saa käyttää alihankintaa tavalla, joka heikentää työntekijöiden oikeuksia.

Toimittajan on pyrittävä tiedottamaan työntekijöilleen kaikista heitä koskevista oikeuksista, velvollisuuksista ja työehdoista ymmärrettävällä tavalla ennen työsuhteen aloitusta sekä sen aikana.

6. Työajat ja palkkaus

Työaikojen tulee noudattaa kansallista lakia ja soveltuvia työehtosopimuksia. Toimittajan täytyy noudattaa kohtuullisia työaikoja, eikä työntekijöitä saa vaatia työskentelemään säännöllisesti yli 48:aa tuntia viikossa lukuun ottamatta Kansainvälisen työjärjestön määrittämiä hyväksytyjä poikkeuksia.

Ylityön on oltava vapaaehtoinen ja poikkeuksellinen käytäntö, josta maksetaan vähintään 25 % korkeampaa palkkaa verrattuna normaalipalkkaan. Ylityö ei saa merkittävästi lisätä työperäisten tapaturmien riskiä eikä ylityö saa missään tapauksessa ylittää kansallisen lainsäädännön määrittelemiä rajoja. Työntekijällä on oikeus lepotaukoihin sekä oikeus vähintään yhteen vapaapäivään seitsemän päivän välein, ellei työehtosopimus määrittele tästä poikkeavia ehtoja. Toimittajaa kannustetaan edistämään työntekijöiden työ- ja yksityiselämän tasapainoa.

Palkkojen, etujen ja ylityökorvausten tulee noudattaa kansallista lakia ja soveltuvia työehtosopimuksia sen mukaan, kumpi on työntekijälle suotuisampi. Palkan vähentäminen kurinpidollisena toimenä ei ole missään tilanteessa hyväksyttävää. Palkat tulee maksaa ajallaan, säännöllisesti ja täysin laillisella maksutavalla.

Toimittajan on kunnioitettava työntekijöiden oikeutta oikeudenmukaiseen korvaukseen, joka riittää kunnolliseen toimeentuloon. Toimittajan tulee pyrkiä varmistamaan, että työntekijään liittyvät päätökset kuten palkkaus ja rekrytointi pohjautuvat ansioihin kuten taitoihin, vastuuseen, kokemukseen sekä koulutukseen.

7. Työterveys ja -turvallisuus

Toimittajan tulee noudattaa kansallista lakia ja kaikkia soveltuvia kansainvälisiä standardeja. Toimittajan täytyy noudattaa soveltuvaa kansainvälistä lakia, kun kansalliset lait eivät ole yhteensopivia kansainvälisen lain kanssa.

Toimittajan on varmistettava, että sen työntekijöillä on turvallinen ja terveellinen työympäristö ja että työntekijöillä on pääsy työterveyspalveluihin.

Toimittajan tulee aktiivisesti arvioida, ehkäistä ja vähentää onnettomuuksia ja työhön liittyviä tapaturmia. Erityistä huomiota on kiinnitettävä haavoittuvissa asemassa olevien henkilöiden, kuten nuorten työntekijöiden, uusien tai odottavien äitien sekä henkilöiden, joilla on jokin vamma tai rajoite, suojeluun. Toimittajaa kannustetaan pitämään kirjaa kaikista terveyteen tai turvallisuuteen liittyvistä vaaratilanteista, joita mahdollisesti esiintyy sen liiketiloissa.

Toimittajan on ehkäistävä kaikki työhön liittyvät tapaturmat oman parhaan kykynsä mukaan sekä aktiivisesti etsittävä ratkaisuja työntekijöiden terveyden suojelemiseksi ja tarjottava asianmukaiset henkilönsuojaimet kaikille työntekijöilleen maksutta. Toimittajan tulee kouluttaa työntekijöitään säännöllisesti työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyen.

8. Järjestäytymisvapaus ja kollektiivinen neuvotteluoikeus

Toimittajan tulee kunnioittaa kaikkien työntekijöidensä oikeutta järjestäytymisvapauteen. Työntekijällä on oikeus vapaasti ja vapaaehtoisesti perustaa yhdistys, kuulua tai olla kuulumatta yhdistykseen, osallistua yhdistyksen toimintaan sekä neuvotella kollektiivisesti kansallisten lakien ja työehtosopimusten mukaisesti. Työntekijää ei saa syrjiä ammattiliittoon kuulumisen vuoksi.

Jos Toimittaja toimii maissa, joissa ammattiyhdistystoiminta on laitonta tai kiellettyä, Toimittajan on sallittava työntekijöiden valita vapaasti omat edustajansa, jotka voivat edustaa työntekijöitä neuvotteluissa työnantajan kanssa. Toimittaja ei saa estää työntekijöiden edustajia pääsemästä työntekijöiden luo työpaikalle tai toimimasta työntekijöiden kanssa.

9. Pakkotyövoiman kieltö

Sidottu työvoima, ihmiskauppaan liittyvä työvoima, pakkotyövoima tai työ, johon liittyy rangaistuksen uhka, ei ole sallittu. Työntekijöiden tulee olla töissä oman tahtonsa alaisesti korvausta vastaan, ja työntekijöiden täytyy olla vapaita lähtemään ja vaihtamaan työpaikkaa, kun he niin tahtovat.

Toimittajan on noudatettava vastuullisen rekrytoinnin kansainvälisiä periaatteita palkatessaan ja rekrytoidessaan työntekijöitä, mukaan lukien Työnantaja maksaa -periaate, jonka mukaan työnantajan tulee maksaa palkkaukseen liittyvät kustannukset. Erityistä varovaisuutta tulee noudattaa haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, kuten vuokratyöntekijöiden kohdalla.

10. Lapsityövoiman kieltö ja nuorten työntekijöiden erityissuojelu

Lapsityövoima ei ole sallittua. Jokaista lasta täytyy suojella taloudelliselta riistolta ja työltä, jota voidaan pitää vaarallisena, jolla on negatiivinen vaikutus lapsen koulutukseen tai joka on vahingoittavaa lapsen terveydelle tai kehitykselle.

Lapsityönä pidetään työtä, jota tekee alle 15-vuotias lapsi, tai jota tekee alle 14-vuotias lapsi Kansainvälisen työjärjestön 138 sopimuksen 2.4 artiklan mukaisissa maissa. Toimittajan on

otettava käyttöön iänvarmistusmekanismi osana rekrytointiprosessia, mikä ei saa olla millään tavalla halventava tai epäkunnioittava työntekijöitä kohtaan.

Jos lapsityötä ilmenee missään Toimittajan tiloissa päättävät Berner-konserni ja Toimittaja yhdessä vaadittavat toimenpiteet. Kaikki toimenpiteet tulee päättää lapsen tai lasten parhaan edun mukaisesti.

15–18-vuotiaat henkilöt eivät saa altistua työskentelyoloille, jotka voisivat olla haitallisia heidän terveydelleen tai kehitykselleen. Lisäksi nuorten työntekijöiden työajat eivät saa estää heidän osallistumistaan kouluopetukseen tai muuhun toimivaltaisen viranomaisen hyväksymään ammattikoulutukseen. Työajat eivät myöskään saa heikentää nuorten työntekijöiden mahdollisuutta hyötyä muista koulutus- tai opetusohjelmista.

Toimittajan on aktiivisesti tunnistettava, ehkäistävä ja vähennettävä nuorille työntekijöille aiheutuvia haittoja. Erityistä huomiota on kiinnitettävä nuorten työntekijöiden mahdollisuuksiin käyttää valitusmekanismeja sekä työterveys- ja työturvallisuuskoulutuksia ja -ohjelmia.

11. Lahjonnan ja korruption kieltö

Mikään korruption, kiristyksen, kavalluksen tai lahjonnan muoto ei ole sallittua. Tämä sisältää, mutta ei rajoitu, lahjusten tai muiden laittomien maksujen maksamisen, antamisen, hyväksymisen tai lupaamisen viranomaisille tai muille tahoille, sekä kannustamisen tai neuvomisen lahjusten maksamiseen. Rahanpesu, terrorismin rahoitus ja laitton rajoittava kaupankäynti ovat ehdottomasti kiellettyjä. Toimittajan on arvioitava ja ehkäistävä epäeettistä toimintaa parhaansa mukaan esimerkiksi sisäisten tarkastusmekanismien avulla. Toimittajan tulisi edistää työntekijöiden tietoisuutta ja vaatimusten noudattamista liittyen epäeettiseen toimintaan säännöllisesti viestinnän ja koulutusten avulla.

12. Ympäristönsuojelu

Toimittajan tulee noudattaa kansallista ympäristölainsäädäntöä. Tilanteissa, joissa kansallinen laki alittaa kansainvälisesti yleisesti hyväksytyyn vähimmäistason, toimittajan tulee noudattaa kansainvälisiä standardeja kuten OECD:n ohjeita monikansallisille yhtiöille. Lisäksi toimittajan tulee aktiivisesti työskennellä vähentääkseen päästöjä sekä käyttääkseen luonnonvaroja kestäväällä tavalla. Edellytämme, että Toimittaja toimii ympäristöystävällisellä tavalla, välttää toiminoissaan merkittäviä kielteisiä ympäristövaikutuksia sekä tekee jatkuvasti yhteistyötä Berner-konsernin kanssa ympäristövaikutuksia vähentämiseksi.

Toimittaja sitoutuu lisäksi seuraamaan Sopimuksen alaisten tuotteiden tai raaka-aineiden valmistuksen päästöjä ja pyydettyä raporttoimaan ne Bernerille vuosittain.

13. Viestintä

Toimittaja on velvollinen viestimään avoimesti ja rehellisesti Berner-konsernin ja sen työntekijöiden kanssa. Toimittaja on velvollinen esittämään totuudenmukaisesti tietoa omasta toiminnastaan, työskentelyoloistaan, tuotteidensa alkuperästä ja muusta vaaditusta informaatiosta.

14. Luottamuksellisuus

Toimittaja on velvollinen noudattamaan korkeinta luottamuksellisuutta liittyen työntekijöihin, asiakkaisiin, liikekumppaneihin ja liikesalaisuuksiin. Erityistä huomiota vaativat henkilötiedot kansallisten lain mukaisesti.

15. Tietosuoja ja kyberturvallisuus

Toimittaja on velvollinen noudattamaan soveltuvaa lainsäädäntöä sekä vähintään kansainvälisesti yleisesti hyväksytyjä tietosuoja- ja kyberturvallisuusstandardeja.

Toimittajan ja sen käyttämien alihankkijoiden on varmistettava, että kaikki sen hallussa olevat tai sen käsiteltäväksi annetut tiedot – mukaan lukien työntekijöihin, asiakkaisiin, liikekumppaneihin sekä liikesalaisuuksiin liittyvät tiedot – suojataan asianmukaisin teknisin ja organisatorisin toimenpitein.

Mikäli toimittaja käsittelee suoraan tai epäsuorasti Berner-konsernin tietoja, sen on toteutettava riittävät toimenpiteet kyberturvallisuusriskien hallitsemiseksi. Tähän sisältyy riskien tunnistaminen ja ehkäisy, tietojärjestelmien suojaaminen, häiriönsietokyvyn ylläpito, toimitusketjun turvallisuus sekä henkilöstön koulutus.

16. Pakotteet ja vientivalvonta

Toimittaja on velvollinen noudattamaan kaikkia soveltuvia kansallisia ja kansainvälisiä vientivalvonta-, pakote- ja kauppараjoituksia koskevia säädöksiä ja määräyksiä. Toimittajan on varmistettava, ettei sen toiminta tai toimitusketju suoraan tai epäsuorasti riko voimassa olevia pakotteita, eikä altista Berner-konsernia oikeudellisille tai taloudellisille riskeille niiden rikkomisen vuoksi. Toimittajalta edellytetään asianmukaista huolellisuutta ja valvontaa sen varmistamiseksi, että sen liiketoimet ja liikekumppanit ovat pakotteiden ja vientirajoitusten mukaisia.

17. Määräystenmukaisuus ja toimeenpano

Berner-konserni edellyttää, että Toimittaja noudattaa eettisiä toimintaohjeita, ja toimii toimintaohjeita vastaavalla tavalla. Toimittaja on velvollinen raportoimaan suoraan Berner-konsernille mahdolliset ongelmat sekä havaitut tai epäillyt eettisten toimintaohjeiden tai lakien loukkaukset. Toimittaja voi myös ilmoittaa havaituista tai epäillyistä rikkomuksista anonyymisti käyttämällä ulkoista WhistleB-viestintäkanavaa. Palvelu on saatavilla osoitteessa <https://report.whistleb.com/berner> kahdeksalla eri kielellä.

Berner-konserni pidättää oikeuden suorittaa konsernin omien työntekijöiden tai kolmansien osapuolten konsernin puolesta suorittamia auditointeja tai muita tarkastuksia toimittajan tiloissa varmistuakseen näiden toimintaperiaatteiden noudattamisesta sekä toimeenpanemisesta. Nämä tarkastukset voidaan tehdä ilman etukäteistä ilmoitusta.

Toimittajan on annettava täysi pääsy tarkastajien pyytämiin tiloihin ja tarvittaviin asiakirjoihin liikesalaisuutta kunnioittaen sekä noudattaen kansallista lainsäädäntöä sekä EU:n tietosuojaasetusta (EU GDPR). Toimittajan on sallittava työntekijöiden haastattelut paikan päällä ja muualla täysin luottamuksellisesti.

Berner-konsernilla on yksinomainen oikeus vaatia Toimittajalta toimenpiteitä, mikäli Toimittaja tai jokin sen toimitusketjun osapuolista epäonnistuu noudattamaan tämän eettisen toimintaperiaatteiden ehtoja. Berner-konsernilla on yksinomainen oikeus irtisanoa sopimus ja toiminta Toimittajan kanssa, mikäli parannuksia ei tehdä vaadittavassa ajassa.

Toimittaja sitoutuu noudattamaan näitä periaatteita allekirjoituksellaan.

Päivämäärä ja paikka: _____

Yhtiö: _____

Allekirjoitus: _____

Nimenselvennys ja titteli: _____

_____